

Tweede Kamerfractie

Maidenspeech Ton Elias

Datum: 21-01-2009

Onderwerp: Spoeddebat over de koopzondag

Meneer de voorzitter,

De VVD-fractie beschouwt de inperking van de Winkeltijdenwet langs twee lijnen, een principiële en een praktische.

Het kabinet wil de koopzondagen terugdringen. Dat zou nodig zijn omdat ten eerste speciale bepalingen misbruikt zouden worden - officieel mogen koopzondagen alleen als er veel toerisme is. En ten tweede zou de zondagsrust niet veilig worden gesteld.

Maar laten we het beestje bij de naam noemen. De echte reden dat er minder koopzondagen moeten komen, is dat er een deal over is gemaakt aan de onderhandelingstafel in Beetsterzwaag – toen het kabinet in elkaar getimmerd werd en ook de Christen-Unie wat van zijn gading krijgen moest.

De PvdA kreeg bij de kabinetsformatie het generaal pardon, het CDA het uitblijven van onderzoek naar Irak, en de Christen Unie mocht de sloopkogel voor de koopzondag hanteren. In België staan ze al te juichen!

Voor de VVD geldt principieel dat een winkelier zelf bepaalt of hij op zondag open is of niet – punt uit. Er is geen kledingzaak in Spakenburg die op zondag zijn deuren zal willen openen.

Dat kunnen die winkeliers werkelijk zelf wel bedenken.

Uiteraard respecteert iedere liberaal het recht van ieder individu om de zondag in rust door te brengen, om het even of dat nou mediterend thuis is of door naar de kerk te gaan of een door een stuk te gaan fietsen of wat dan ook.

Maar mag dat misschien ook andersom? Voor heel veel mensen is gezellig winkelen óók zondagsrust! Een kopje koffie en een beetje uithijgen van de week met je verwanten of vrienden, ik herhaal het, is óók een vorm van zondagsrust.

Let wel: slechts 7% van de Nederlanders is tegen de koopzondag op grond van geloof.

De VVD pleit er dan ook met kracht voor om het verbod op de koopzondag uit de wet te halen.

Daar zal geen politieke meerderheid voor zijn, maar dit is wat we echt het beste zouden vinden. Gevreesd moet worden dat het echter toch de Gemeenten zullen blijven die de beslissende stem krijgen. Dat vinden we tweede keus.

Tweede keus, - omdat de ene winkel bij de boulevard dan open mag en de ándere, één gemeente verderop, juist dicht moet. Dat leidt, heel simpel, tot oneerlijke concurrentie.

Maar goed, ALS het dan via de gemeente moet, dan toch tenminste het dringend verzoek aan de Minister om de wet zodanig te verruimen dat gemeenten de volstreekte vrijheid hebben om bij politieke meerderheid in hun gemeenteraad te beslissen of ze de winkels op zondag open willen hebben, ja dan nee.

Graag een reactie van de Minister op deze principiële uitgangspunten.

Dan het praktische punt. Het Platform Detailhandel Nederland stelde deze week dat er 15.000 tot 20.000 banen gemoeid zijn met de koopzondagen. De Minister deed daar luchtig over. De VVD niet, meneer de voorzitter.

Want 15 tot 20.000 banen, dat zijn er heel veel.

ALTIJD al, maar zeker in de recessie waarin we zijn beland.

Het Centraal Planbureau meldde gisteren dat we afstevenen op 200.000 werklozen meer.

Terecht zal er van alles aan gedaan worden om dat aantal zoveel mogelijk te beperken. Maar de eerste 20.000 banen die gered kunnen worden, zijn al binnen bereik: geef alleen al daarom die koopzondag vrij! Tien procent van de klap vang je dan al op.

We spreken vandaag met de Minister van Economische Zaken – maar daar hebben we weinig van gemerkt, toen het Platform aan de bel trok.

Waarom geeft de Minister van Economische Zaken niet thuis als haar hulp nodig is om geen banen verloren te laten gaan? Wat is nou belangrijker, de hobbies van de Christen Unie of de werkgelegenheid?

Ik weet dat er kritische vragen bij de berekeningen van het Platform worden gesteld. Maar waarom scharen drie grote gemeenten, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zich dan vierkant achter dit signaal?

Terzijde zou ik tegen de PvdA willen zeggen, die ook al nonchalant deed over dit banenverlies, let op, de Partij van de ARBEID, van de werkgelegenheid dus, die nonchalant doet over verlies van banen: (Telegraaf gisteren): Beste PvdA, die brandbrief is ondertekend is door H.P.M. Kool, PvdA-wethouder hier in Den Haag...

Maar PvdA en CDA zijn hier niet eens aanwezig, ze hebben procedurele bezwaren tegen het spoeddebat. We zullen hun kiezers duidelijk maken dat de werkgelegenheid hen kennelijk niet ter harte gaat.

De PvdA wethouder van Den Haag dus wel, Den Haag - de stad waar ik afgelopen zondag nog merkte hoe ongelooflijk druk en gezellig het in de binnenstad was met Hagenaars die op HUN manier van HUN zondagsrust genoten.

LAAT ZE, zegt de rechtgeaarde liberaal in mij. Laat de mensen zelf kiezen wat ze willen doen op zondag.

Mevrouw de voorzitter,

het is de eerste keer dat ik de eer heb, want zo voel ik het, op deze plaats het woord te mogen voeren. Mijn eerste professionele optreden hier in huis dateert van 1977, toen ik als jong schrijvend journalist PvdA-onderwijsstaatsecretaris Ger Klein mocht interviewen. Actief in Nieuw-Links op het eind van de jaren zestig, was hij in 1972 Kamerlid geworden voor de PvdA. Op het eerste gezicht niet iemand die ik als overtuigd VVD-er nou juist vandaag zou moeten citeren.

Ik doe het toch, want ik herinner me dat hij iets zei, dat ik als essentieel beschouw en dat partijpolitieke grenzen verre overstijgt. Hij zei: "als politicus moet je niet bang zijn om heel duidelijk en heel eerlijk te zeggen wat je vindt, waar je voor staat, wat gelukt is en wat fout ging."

Mijn werkkamer hier is nog erg leeg, want ik ben nog maar net begonnen. Maar DIT motto heb ik ingelijst en vanmorgen opgehangen.

--

Feiten / achtergronden

Tekst uit coalitieakkoord over winkeltijden:

Het oneigenlijke gebruik van de toerismebepaling in de Winkeltijdenwet ter verruiming van het aantal koopzondagen wordt tegengegaan.

Wens ChristenUnie, 4 april 2008 Rouvoet: gemeenten dienen niet alleen rekening te houden met economische belangen, maar ook met zondagsrust en leefbaarheid, het moet gaan om 'lokaal maatwerk' dit is letterlijk hetgeen nu in de wetswijziging staat

--

verbod om winkels op zondag open te stellen staat in de huidige wet in Artikel 2 lid 1 a tussen 10 uur 's-avonds en 6 uur s'-ochtends dicht is geregeld in Artikel 2 lid 1 c

Evaluatie Winkeltijdenwet 27 januari 2006, pagina 38

De stelling: "Ik vind het vervelend wanneer winkels op zondag open zijn, omdat het in strijd is met mijn geloof" wordt door 7% van de consumenten bevestigd.